

TODELLISIA TARINOITA KAIPAUS

Menneisyys on nykyhetkeä

Kirjailija Sirpa Kähkönen määrittelee itsensä nykyajan evakoksi, joka rakentaa kirjoittamalla sen muistojen kaupungin, jota ei enää ole – luo maailman, johon voi mennä. Kähkönen toteaa kaipauksen heränneen, kun hän täytti 30 vuotta.

Sirpa Kähköselä on usein kysytty, miksi menneitä kannattaa muistella. Kirjailijan vastaus on, että yksinkertaisesti siksi, että se tuottaa onnea. Muisteleminen ja menneiden kertaaminen, oman suvun vaiheiden selvittäminen seuraavalle sukupolvelle on vanhojen polvien ilo ja oikeus. Kähkönen sanoo myös, että kysymykset on esitettävä nyt, kun vanhempamme vielä elävät. Hän kirjoittaakin lähihistoriasta vahvasti omiin juuriinsa pohjaten.

Rakkaus ja kaipaus kotikaupunkia kohtaan on vaikuttanut Kähkösen Kuopio-sarjan teoksiin, joista dokumenttia tehtäessä olivat ilmestyneet Mustat morsiamet, Rautayöt, Jään ja lumen kevät, Lakanasiivet. Lapsuuden ja nuoruuden kaupunki Kuopio on mukana kaikissa teoksissa. Sarja jatkui, kun nyt syksyllä ilmestyi edelleen sota-ajan Kuopiota kuvaava ”Neidonkenkä”. Ja jatkoa on luvassa...

Kaipaus-dokumentissa Sirpa Kähkönen kertoo kirjailijälähtökohdistaan ja palaa äidin äitinsä maisemiin Kaaville, missä romaanisarjan keskeisen henkilön, Anna Tuomen, juuret ovat. Ohjelmassa seurataan myös Lakanasiivet-kirjan muuntumista näyttämölle Kuopion kaupunginteatterissa. Äänessä ovat kirjan näytelmäksi dramatisoinut Ritva Holmberg, näytelmän kantaesityksen ohjaaja teatterinjohtaja Lasse Lindeman ja Anna Tuomea esittävä Katri-Maria Peltola. Snellman-instituutin johtaja, historioitsija Teppo Vihola taustoittaa kuopiolaisten elämää 1940-luvulle tultaessa ja kertoo Kuopiosta kirjan ja näytelmän tapahtuma-aikana sotakesänä 1941.

Ohjelmassa kuullaan myös katkelmia Lakanasiivet-näytelmän käynnistysvaiheesta ja harjoituksista. Musiikilla on dokumentissa, niin kuin näytelmässäkin, merkittävä rooli. Ohjelmassa soivat 1940-luvun alun suosikkisävelmät sekä teatterin kapellimestari Mika Paasivaaran säveltämä Lakanasiivet-teema.

Suunnittelu, äänitys ja ohjaus Ossi Wallius
Äänitarkkailija Kai Rantala
Tuottaja Hannu Karisto, YLE Radio 1

Ohjelman kesto 48'42”